

Vlada belokožcev nad črncl.

Po celi Afriki prebiva 120 milijonov zamorcev, ki so skoro več ali manj vsi pod nadvlado belega plemena, ki šteje komaj tri milijone. Z majhno neznatnimi patroljami policije in vojaštva je mogoče nadzirati ter vladati Afriko.

Tukaj se ogromne države kakor industrijska Rhodezija severno od Transvala v južni Afriki, kjer drži v rokah 24 tisoč belokožcev pokrajino, ki je najmanj dvakrat tako velika kakor Nemčija.

Na afriški vzhodni obali je država Uganda, v kateri prebivajo 4 milijoni zamorcev pod vlado 1700 belokožcev.

Kljub dejstvu, da Afrika ni pod strahom bajonetov, strojníc ter topov je osebna varnost zajamčena. Nikdo od podjarmljenih ne misli na kak upor. — Malodane po vseh državah je prepovedan domačinom alkohol, ne smejo nositi brožja in jih uklepa v pokorščino le nekaj vojnih letal ter strojnih pušk. Zamorec bo slepo udan nadvladi Evropejca, dokler ne bo imel volilne pravice in dokler se ne bo čutil enakopravnega z belim vladarjem. Boj med črncl in belci v Afriki je priplul v mirno luko socialnega boja.

Danes je že tudi takozvana temna Afrika skozi in skozi prometno organizirana. Cela država Kongo ima moderne železniške proge, zveze z letali ter parniki. Je že mogoče, se udobno peljati iz zapadne afriške obali na vzhodno. Iz glavnega mesta Egipta Kaire se lahko pelješ proti jugu z železnico tako

daleč (le prav na kratko razdaljo te prenesejo), da imaš zvezo z vzhodno afriško železnico preko belgijskega Kongo do Kapstadta na koncu južne Afrike. Ravno to ogromno razdaljo lahko preletiš v udobnem potniškem letalu.

Pri afriških železnicah še imaš to posebnost, da vidiš pet metrov od proge, ki pelje preko pragozda, leve ter žirafe. V bližini velemest kakor Johannesburg ter Kimberley imaš črede ceber. Železnica drči dneve na jugu preko Krügerjevega parka, kjer te sreča toliko vsakovrstne in najbolj redke divjačine, da mora strojevodja neprestano zvižgati, da se umaknejo vlakom živalski radovedneži.

Življenje zamorcev je danes v prehodnem stanju. — Zamorski poglavarji Ovambo dežele v Angoli (portugalska zapadna Afrika) sklepajo pogodbe z rudniki v južni Afriki. Po 2 tisoč Ovambov začne tamkaj delo kot pravi rudarji nekaj mesecev. Prebivajo po barakah in nastopajo kot industrijski delavci. Ko je pogodba potekla, slečejo hlače in z denarjem, ki jim ga je prepustil njih črni glavar od krvavega lastnega zaslužka, si kupijo po eno, dve do tri žene, ki delajo zanje. Zamorci so nekaj čudnega, ker lahko spijo kot Evropejci v posteljah, se kopljejo, zabavajo po mestnih kinih ter gledališčih, po preteku nekaj mesecev so pa že zopet prave opice po afriških pragozdih.

Nekdaj nečasni poklici.

V srednjem veku in naslednjih stoletjih je bila cela vrsta poklicov, oziroma oseb, ki niso uživale vseh državljanških pravic in so se jih drugi izogibali ter jih zaničevali.

Nekaj nečastnega je bilo v srednjem veku: biti pastir, ovčar, mlinar, tkalec, igravec, posedati kopališče (pader), brivec, konjederec in rabelj s pomagali vred.

Ako gledamo vrsto zgorajnih nečastnih poklicov, se moramo čuditi, da sta med temi tudi pastirski in ovčarski, ko ju vendar opevajo pesniki vseh časov. Vzrok, da sta bila nekdanj pastir in ovčar manj vredna, tiči v tem, ker sta morala ostati v slučajih vojne kot neobhodno potrebna pri čredah. Na drugi strani sta pa nudila ta dva poklica pastirjem ter ovčarjem priložnost, da so zamenjavali v svoj prilog zaupane jim rejene živali za manj debele ter slabe in to seve v njihov dobrobit. Tudi nadziranje striženja ovac je bilo težavno. Gotovo se je moralo dogajati, da so se rešile ovce volne, ki ni pripadla lastniku, ampak pastirju.

Iz enakih vzrokov so gledali drugi po strani mlinarje ter tkalce. Proti mlinarjem so bile velikokrat izdane izredne odredbe. Že v dobi Karla Velikega so bili sinovi mlinarjev izključeni od duhovniških služb. Po nekaterih pokrajinah so smeli mlinarji rediti le po tri svinje, da ne bi zabredli v skušnjava, jih hraniti s tujim žitom. Prevladovalo je celo mnenje, da niso gnezdile

štoklje tako redko na mlinih ne radi neprestanega klopotanja, ampak iz bojazni, da bi jih zvití mlinar ne prekanil. V srednjem veku je moral mlinar posoditi lestvo pri obešanju zločincev in to radi tega, da bi ga to mogočilo spominjalo: tudi tebi grozi ista usoda, ako te bodo zalotili pri žitni tatvini.

Kar velja o mliranjih, velja tudi za tkalce, da so si radi privoščili kako zlorabo zaupane jim preje.

Igralci, muzikanti in potujoči komedijanti so bili še na slabšem nego že imenovani poklici. Pričevanje ter prisega teh ljudi so bile pri sodiščih manj vredne. Ako je užalil meščan po krivem muzikanta, je že bilo zadoščenje v tem, da je udaril užaljeni enkrat krepko po senci nasprotnika. Od nečasti muzikantov so bili izločeni le trobentači in bobnarji, ker so služili vojski ter cerkvi.

Padarji, ki so posedali kopališča, so bili pod častjo navadnega državljana radi tega, ker so se dogajala v njihovih sobah nečista dejanja. Isto je veljalo tudi za brivce.

Cestninar je bil na slabem glasu že za Kristusovih časov in se ga je držalo to zlo cell srednji vek.

Zelo težko razumljivo je, zakaj so bili zapostavljeni pogrebci ali pokopiči. Gotovo je pripomagal veliko k temu skoraj vsakemu človeku prirojena groza pred izvrševanjem pokopavanja. — Nadalje so predbacivali pokopičem, da znajo napraviti kužne bolezni. — Leta 1562 je bil obglavljen v Dunajskem Novem mestu pokopič z ženo vred, ker

so ga dolžili, da je zasejal kugo, da bi dvignil ter povečal svojo obrt.

Dolžili so pokopiče, da izropavajo mrliča, kar se je v resnici večkrat dogajalo in se še.

Nečasten je bil poklic nočnega čuvarja. Ni smel trobiti na trompeto, ampak na rog. Jezditi je smel na oslu in ne na konju.

Najbolj osovraženi so bili konjederci in rablji. Ta dva poklica sta veljala za tako omadeževana, da se ni hotel nikdo niti dotakniti kacega od teh. V nekaterih krajih ni smel rabelj niti k svetemu obhajilu. Leta 1517 je dovolil papež rablju v nemškem mestu Worms, da je smel enkrat na leto čisto na tihem k mizi Gospodovi. Zopet po drugih krajih so smeli rablji ter konjederci v skupno cerkev, a morali so stati kje ob strani, ločeno od drugih. Otroci rabljev se niso mogli izučiti obrti, ker jih ni sprejela nobena obrtna zadruga. — Kakor dolgo so rablji živeli, so bili navezani le na občevanje s svojo družino ali s svojimi poklicnimi tovariši. Splošnega preziranja se niso znebili niti s smrtjo. Ako je umrl kak rabelj, se ga ni maral nikdo dotakniti, da bi se ne omadeževal.

Sedajna doba ne pozna nečastnih poklicov, izvzemši rabeljskega.

Iz uporne Indije.

Danes vlada ogromno Indijo angleški podkralj lord Irwin.

Indija obstoji iz angleške Indije in iz 700 domačih držav. Šteje 320 milijonov prebivalcev in 72 milijonov Indijcev je še pod vlado 445 maharadž (knezov) domačinov, ki so gospodarji nad dvema petinami celotnega indijskega ozemlja. Nekateri kneževine so po obsegu velike kakor je na primer Italija, druge merijo komaj 20 kvadratnih milj. Državniški položaj indijskih maharadž so uredili Angleži, ko so zatrli nasilnim potom zadnji krvavi upor v Indiji 8. avgusta leta 1858. katerega je vodil Nana Salib.

Maharadže so zgubili vrhovno oblast, ki je prešla na Angleže. So pa ti knezi samostojni v okvirju lastnih kneževin, posedajo svoje premoženje, pač pa je prideljen glede stikov z zunanjim svetom (zunanja politika) rezident vsakemu in je nekak stražar nad zunanjimi posli.

Sedajni veliki akciji indijskih množic po Ghandiju se ni pridružil niti eden od maharadž, ker se dobro zavedajo, da je njih vlada in obstoj edino le mogoč pod mogočno angleško nadvlado. Knezi silno izmoghavajo podložni narod z davki ter tirjatvami. Denar uporabljajo za svoja neverjetna razkošja. Navaden Indijec ima od svojega vladarja le to, da ga lahko gleda ob večjih praznikih, kako jezdi na slonu v vsem sijaju po mestnih ulicah.

Sedanji upor je deloma naperjen tudi proti krvosesom domačim knezom. Ghandi sam je izjavil angleškemu časnikarju Uptonu Close sledeča: »Ko nam bo napravil podkralj pot, ne bo 10 minut za tem preostal niti eden od naših pitanih svinj (maharadž).«